

Bruksela, 12 grudnia 2016 r.
(OR. en)

15508/16

AGRI 676
AGRILEG 197

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności oraz zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych – Konkluzje Rady (12 grudnia 2016 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady pt.:

Wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności oraz zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych,

przyjęte przez Radę na jej 3509. posiedzeniu, które odbyło się w dniu 12 grudnia 2016 r.

Konkluzje Rady w sprawie wzmocnienia pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności oraz zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

1. UWZGLĘDNIAJĄC sprawozdanie Komisji ze stycznia 2016 r. dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych w ramach łańcucha dostaw produktów spożywczych, realizowanych między przedsiębiorstwami, rezolucję Parlamentu Europejskiego z czerwca 2016 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych, sprawozdanie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 30 września 2016 r. dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych w ramach łańcucha dostaw produktów spożywczych, realizowanych między przedsiębiorstwami, wyniki forum politycznego zatytułowanego „Nowe spojrzenie na łańcuch dostaw żywności” (Kowno, 31 marca 2016 r.) oraz międzynarodowej konferencji ekspertów poświęconej wzmocnieniu pozycji rolnika w łańcuchu dostaw (Bratysława, 30 czerwca – 1 lipca 2016 r.), orędzie przewodniczącego Jeana-Claude’a Junckera z 2016 r. o stanie Unii oraz sprawozdanie grupy zadaniowej ds. rynków rolnych przedstawione Radzie w dniu 15 listopada 2016 r.; PRZYPOMINAJĄC o tym, że podczas swoich prac Rada regularnie z uwagą zajmuje się kwestią wzmocnienia pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności.
2. MAJĄC NA UWADZE fakt, że stabilność łańcucha dostaw żywności ma dla Unii Europejskiej strategiczne znaczenie, a jego właściwe funkcjonowanie jest kwestią podstawową dla dobra europejskich konsumentów i rolników.
3. PODKREŚLAJĄC, że aby osiągnąć właściwe funkcjonowanie łańcucha dostaw żywności, jak również zapewnić wzrost gospodarczy i zatrudnienie, istotne jest, by stosunki między wszystkimi podmiotami w tym łańcuchu były wyważone, wartość dodana była sprawiedliwie rozdzielana między nimi oraz by klienci mogli dokonywać świadomych wyborów; KŁADĄC NACISK na znaczenie ułatwiania dostępu do produktów lokalnych.

4. ZAZNACZAJĄC, że długoterminowa stabilność i konkurencyjność sektora rolnictwa i rolno-spożywczego w UE musi być uwzględniana w refleksjach dotyczących obecnej wspólnej polityki rolnej oraz jej przyszłego kształtu po roku 2020.

Wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności

5. WYRAŻA ZANIEPOKOJENIE tym, że – choć sytuacja w poszczególnych częściach UE różni się – mimo wielu wysiłków na rzecz zmian, rolnicy nadal są najsłabszym ogniwem w łańcuchu dostaw żywności, co jest szczególnie zauważalne w dobie kryzysu na rynkach rolnych.
6. ODNOTOWUJE, że ryzyko nierozłącznie związane z prowadzeniem działalności w sektorze rolno-spożywczym nie rozkłada się równo na poszczególnych etapach łańcucha dostaw żywności. PRZYZNAJE, że rolnicy często ponoszą większość ryzyka w łańcuchu dostaw żywności i że ryzyko to powinno być dzielone w sposób bardziej sprawiedliwy między różnymi podmiotami stanowiącymi ogniwa tego łańcucha.
7. ODNOTOWUJE, że – by utrzymać i poprawić rentowność gospodarstw rolnych oraz ich konkurencyjność i odporność – konieczne jest przeanalizowanie narzędzi zarządzania ryzykiem na poziomie UE uzupełniających krajowe strategie w poszczególnych państwach członkowskich i z nimi skoordynowanych, z uwzględnieniem ich stosowania na szczeblu regionalnym.
8. ODNOTOWUJE, że właściwie funkcjonujące rynki terminowe mogą w okresach podwyższonej zmienności cen zaoferować rolnikom i innym podmiotom w łańcuchu dostaw żywności istotne narzędzie zarządzania ryzykiem poprzez podział ryzyka i zapewnienie rolnikom stabilności do celów planowania perspektywicznego oraz PODKREŚLA znaczenie szkoleń i doradztwa technicznego, by ułatwić uczestnictwo w tych rynkach.
9. POPIERA dalsze opracowywanie i rozpowszechnianie standardowych umów do dobrowolnego wykorzystania przez podmioty gospodarcze w łańcuchu dostaw żywności oraz upowszechnianie i promocję najlepszych praktyk w dziedzinie zawierania umów.

10. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE podejmowane przez Komisję Europejską inicjatywy mające na celu poprawę pozycji rolnika w łańcuchu dostaw żywności, w szczególności ustanowienie Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności i wspomnianej wcześniej grupy zadaniowej ds. rynków rolnych oraz podjęcie kroków na rzecz rozwoju organizacji producentów, w tym spółdzielni.
11. PRZYZNAJE, że obecna wspólna polityka rolna przewiduje pewne narzędzia wzmacniania pozycji rolników. Ich skuteczność w poszczególnych państwach członkowskich wydaje się jednak znaczenie różnić; istnieją też możliwości udoskonalenia niektórych z tych narzędzi, takie jak dalsza promocja organizacji rolników w całej UE i współpracy między nimi, wspieranie organizacji producentów i współpraca pionowa w ramach łańcucha dostaw żywności w organizacjach międzysektorowych oraz coraz większa jasność prawa umożliwiająca lepsze korzystanie ze specyficznych dla rolnictwa odstępstw od prawa konkurencji przysługujących organizacjom producentów, w tym spółdzielniom, przy poszanowaniu istniejących struktur spółdzielczych.
12. ODNOTOWUJE, że w celu zapewnienia lepszego funkcjonowania łańcucha dostaw żywności zasadnicze znaczenie ma zmniejszenie asymetrii informacyjnej i zwiększenie przejrzystości rynków, w tym na poziomie konsumentów, zwłaszcza w odniesieniu do aktualnych informacji na temat cen lub marż na wszystkich poziomach łańcucha dostaw żywności, o ile jest to wykonalne, przy jednoczesnym zminimalizowaniu administracyjnych obciążeń i kosztów.
13. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE utworzenie platform monitorowania, takich jak Centrum Obserwacji Rynku Mleka i Centrum Obserwacji Rynku Mięsa, oraz prace wykonane w ramach europejskiego systemu monitorowania cen żywności, WSKAZUJĄC zarazem, że rozszerzenie tego systemu monitorowania na wszystkie poziomy łańcucha dostaw – a nie stosowanie go wyłącznie na poziomie gospodarstwa rolnego – w odniesieniu do pewnej liczby produktów, towarów i surowców przyniosłoby niewątpliwą wartość dodaną, pomagając rolnikom we właściwym dostosowaniu się do sygnałów rynkowych, przy poszanowaniu zasad poufności, uczciwej konkurencji i utrzymywaniu jak najniższych kosztów administracyjnych.
14. ZACHEĆCA centra obserwacji na szczeblu unijnym i krajowym do współpracy i wymiany danych, by zwiększyć przejrzystość rynku i lepiej pomagać rolnikom w podejmowaniu świadomych decyzji.

Zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych

15. WYRAŻA ZANIEPOKOJENIE tym, że – choć sytuacja w poszczególnych państwach członkowskich UE różni się – ze względu na swoją słabszą pozycję przetargową rolnicy są często narażeni na praktyki, które zdecydowanie odbiegają od dobrego postępowania handlowego oraz są sprzeczne z zasadą dobrej wiary i uczciwego obrotu (dalej zwane „nieuczciwymi praktykami handlowymi”).
16. ODNOTOWUJE, że przykłady takich praktyk obejmują między innymi nieuzasadnione nadmierne opóźnianie płatności, niesprawiedliwe przenoszenie kosztów lub ryzyka, jednostronne lub retroaktywne zmiany w umowach i nieuczciwe sposoby rozwiązywania umów.
17. ZAUWAŻA, że dwadzieścia państw członkowskich przyjęło już krajowe akty prawne i podjęło inicjatywy mające na celu zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych i że następne państwa planują podobne kroki w najbliższej przyszłości.
18. UZNAJE cenny wkład podejmowanych dobrowolnie inicjatyw, w szczególności inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw, w zmiany kulturowe i wymianę najlepszych praktyk, które są niezbędne dla zwalczenia nieuczciwych praktyk handlowych, i w związku z tym PODKREŚLA znaczenie kontynuowania tych inicjatyw, ich rozwoju i wzmacniania. Jednocześnie ZDAJE SOBIE SPRAWĘ z ograniczeń możliwości zagwarantowania przez nie skutecznego czynnika odstrasżającego od stosowania takich praktyk i ZAUWAŻA, że ich uzupełnieniem mogłoby być, między innymi, podejście regulacyjne na poziomie UE.
19. PODKREŚLA znaczenie równych warunków działania dla wszystkich podmiotów w łańcuchu dostaw żywności w UE, które mogą zostać osiągnięte za pomocą wspólnych ram ustawodawczych dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych i PRZYPOMINA o zdecydowanym poparciu takiego podejścia regulacyjnego ze strony Parlamentu Europejskiego, co wyraził w swojej rezolucji z czerwca 2016 r.
20. ODNOTOWUJE przyjętą w sprawozdaniu grupy zadaniowej ds. rynków rolnych zasadę zakładającą podejście bazowe, które nie osłabia systemów funkcjonujących w państwach członkowskich, a zarazem uwzględniaj kwestię skutecznego egzekwowania przepisów.

21. **PODKREŚLA** znaczenie unikania biurokracji i dlatego **WZYWA** do usprawnienia i umożliwienia łatwego wdrażania wszelkich unijnych ram regulacyjnych oraz do racjonalizacji związanych z nimi kosztów. Przy poszanowaniu zasady pomocniczości i z uwzględnieniem różnych systemów prawnych państw członkowskich, ramy te powinny w stosownych przypadkach zawierać podstawowe definicje nieuczciwych praktyk handlowych oraz przewidywać możliwość składania anonimowych skarg (by rozwiązać problem „czynnika strachu”), ustanowienie niezależnego organu dochodzeniowego oraz zapewnienie skutecznego systemu sankcji.

Dalsze działania

22. **WZYWA** Komisję do uwzględnienia niniejszych konkluzji w przyszłych działaniach mających na celu wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności.
23. W szczególności **WZYWA** Komisję do przeprowadzenia w odpowiednim czasie oceny wpływu w celu przedstawienia propozycji unijnych ram ustawodawczych lub innych – nieustawodawczych – środków, aby przeciwdziałać nieuczciwym praktykom handlowym zgodnie z niniejszymi konkluzjami, przy poszanowaniu zasady pomocniczości oraz przy zapewnieniu bezpieczeństwa sprawnie funkcjonujących systemów krajowych i ochrony prawnej obowiązującej już w poszczególnych państwach. **ZACHEĆCA** Komisję do zbadania – podczas przygotowywania oceny skutków – wdrożenia i funkcjonowania krajowych systemów w państwach członkowskich oraz do uwzględnienia elementów wspólnych dla tych systemów. Wszelkie unijne ramy prawne powinny stanowić uzupełnienie istniejących dobrowolnych inicjatyw, zarówno na poziomie UE, jak i państw członkowskich.
24. **WZYWA** Komisję do zajęcia się, w miarę możliwości – w rozsądnym terminie i w sposób skoordynowany – kwestią braku przejrzystości i asymetrią informacyjną na wszystkich poziomach łańcucha dostaw żywności, w tym na poziomie konsumentów.
25. **ZACHEĆCA** Komisję do zapewnienia jasności prawa umożliwiającej lepsze zrozumienie i korzystanie ze specyficznych dla rolnictwa odstępstw od prawa konkurencji przysługujących organizacjom producentów, w tym spółdzielniom, przy poszanowaniu istniejących struktur spółdzielczych.
26. **ZACHEĆCA** państwa członkowskie do współpracy poprzez wymianę najlepszych praktyk w odniesieniu do istniejących krajowych systemów regulacyjnych w zakresie nieuczciwych praktyk handlowych i organizacji producentów.

27. ZOBOWIĄZUJE SIĘ do przeprowadzenia w pierwszej połowie 2018 r., na podstawie sprawozdania Komisji, oceny postępów w zwalczaniu nieuczciwych praktyk handlowych oraz wzmacnianiu pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności.
-